

F. D. GUERAZZI

H

MAXH TOY BENEVENTOY

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

λονήν διαβόλου. Ἄλλ' ὁ μαρκήσιος ἐδείκνυε τὴν μεγαλειτέραν ἀδιαφορίαν διὰ τὰς γυναῖκας. Τὰ μόνα αὐτοῦ πάθη ἦσαν ἡ θήρα καὶ τὰ γεύματα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μαρκησία ἐξεπλήρου πάντοτε προθύμως τὰς ὁρέξεις καὶ τὰς ἰδιοτροπίας αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἐκεῖνος εὕρισκεν αὐτὴν τελείαν, οὐδέποτε δ' ἤριζε μετ' αὐτῆς.

Ἐκ τοῦ γάμου τούτου ἐγεννήθη μία θυγάτηρ.

Τῷ 1870 ἦγεν ἡλικίαν, ὡς ἡ Ζουάνα, ἡ ἐξαδέλφη ἐκείνη, ἥς ἡγνόει τὴν ὑπαρξίν, δέκα περίπου ἐτῶν, οὐδόλως δὲ κατ' εὐτυχίαν ὁμοιάζε τῇ μητρὶ αὐτῆς.

Ἡ Καικιλία δὲ Φοντερόζ ἦν ραδινή, ξανθή, ὀλίγον ὠχρά. Εἶχε τὴν λεπτότητα τῆς πρώτης νεότητος, ἡγνόει ὅμως τις ὅτι ταχέως θ' ἀνεπτύσσεται καὶ θὰ καθίστατο ἀρκούντως ὠραία καὶ χαριεστάτη.

Ἦν χαρακτήρος ἀποφασιστικοῦ καὶ τολμηροῦ, ἀλλ' ἦτο εὐαίσθητος. Ὁμοιάζε τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὸ βιαῖον καὶ τὴν δραστηριότητα. Οὐδὲν ἐφοβεῖτο, οὔτε τὸ σκότος, οὔτε τὴν ἐρημίαν τῶν δασῶν καὶ τῶν ἀπεράντων χέρσων.

Ὁ πατὴρ τῆς ἐλάτρευεν αὐτὴν, καὶ ἐκείνη δὲ ἐλάτρευε τὸν πατέρα τῆς. Πολὺ ὀλιγώτερον διαχυτικὴ ἐδείκνυτο πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς.

Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ μαρκήσιος ἔγραφεν αὐταῖς δύο γράμματα καθ' ἑκάστην διδὼν εἰδήσεις του.

Τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου τὰ τηλεγραφήματα ἐγένοντο σπανιώτερα, περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ μηνὸς ὁκτώ εἶχον παρέλθει ἡμέραι χωρὶς νὰ λάβωσιν εἰδήσιν τινα ἐκ Σαίν-Ζιλδὰς.

Ὁ μαρκήσιος, κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις του, εὕρισκετο εἰς τὰ περίξ τοῦ Βεζανσόν, ἔγραφε δὲ περὶ ἐπικειμένης καὶ ἀποφασιστικῆς πράξεως. Ἡ ἐπιστολὴ του ἐφαίνετο ἐν ἀποθαρρύνσει γοαφεία, ἐδήλου δὲ ἀγωνίαν διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ κινήματος, ὅπερ ἀνέλαβε τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ σῶμα.

Τῇ 5 Ἰανουαρίου ὁ ἐπιμελητὴς Βρικεβέκ, ὅστις εἶχε μεταβῇ εἰς Πενσέ, ἐπανήλθεν εἰς τὸν πύργον λίαν τεταραγμένος.

Οἱ Κερανδὰλ εἶχον λάβει ἐπιστολὴν ἐνὸς τῶν υἱῶν των, τοῦ Ἰακώβου, ὅστις ἀνῆκεν εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ Φοντερόζ, καὶ ἀνήγγελεν αὐτοῖς φοβερὰν καταστροφήν.

Ὁ μαρκήσιος ἐφρονεῦθη κατασκοπεύων εἰς Βιλερζεβέλ, ἐνθα μάχη ἐμελλε νὰ συναφθῇ μετὰ τινος ἡμέρας.

Οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία περὶ τοῦ δυστυχήματος. Ὁ Ἰακώβος Κερανδὰλ εἰδὼς λεπτομερείας τοῦ γεγονότος λέγων ὅτι ἦτο καὶ αὐτὸς ἐκεῖ.

[Ἐπεται συνέχεια]

*Κ.

— Γισμόνδη! εἶπεν ἡ Ἰόλη, γενομένη καταπόρφυρος, ὑπάρχουσι πράγματα, τὰ ὁποῖα ὁ φίλος δὲν δύναται νὰ λέγῃ εἰς τὸν φίλον, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδιακρίσια καὶ σκληρότης ν' ἀνερευνᾷ τις εἰς πάντα ἀνθρώπων· ἀλλ' εἰς τοὺς ἡγεμόνας, ἐγκλημα. Ἐχουσιν οἱ ἡγεμόνες μυστικά, τὰ ὁποῖα εἰς οὐδένα δύνανται ν' ἀποκαλύψωσι, διότι εἰς ἡμᾶς μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς λοιποὺς τῶν ἀνθρώπων ἔδωκεν ὁ οὐρανὸς λεπτὴν τινα αἰσθησὶν ἀξιοπρεπείας. Εἰς τὸν κόμητα Ρογῆρον καὶ τὴν εὐγενῆ σύζυγόν του, πολιορκουμένους ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Αἰτνης, εἶχεν ἀπομείνῃ μία βασιλικὴ χλαμύς, καὶ ὅμως οὗτοι δὲν ἔδειξαν τὴν γυμνότητά των, ἀλλ' ὅτε μὲν ὁ εἰς αὐτῶν, ὅτε δὲ ὁ ἕτερος, ἐφαίνοντο δημοσίᾳ φέροντες πάντοτε τὴν χλαμύδα, ἣν δὲν δύναται ἐντίμως νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἡγεμονικὸν αἷμα... Ἄν τὸ μυστικόν μου ἦτο τοιοῦτο, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀποκαλυφθῇ, εἰς σὲ μᾶλλον ἢ εἰς πάντα ἄλλον θὰ ἔσπευδον νὰ τὸ ἀνακοινώσω. Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν νύδωκεται νὰ σοὶ τὸ εἰπῶ, φυλάχθητι καλῶς μὴ ζητήσης νὰ τὸ μάθης. Σοὶ ἀρκεῖ νὰ εἰξεύρης ὅτι, ἂν ἡ δεξιὰ μου ἀπεκάλυπτεν αὐτὸ εἰς τὴν ἀριστεράν μου, θὰ ἀπέκοπτον αὐτὴν ἀμέσως.

Ἡ δεσποινὴς ἔστη ἐνώπιον αὐτῆς πεφοβισμένη, διότι οὐδέποτε εἶχεν ἀκούσῃ ἀπειθυνομένην αὐτῇ τόσον δριμεῖαν ἐπιπλήξιν. Ἡ δὲ Ἰόλη προσέθετο μετὰ σοβαρότητος:

— Δός μοι τὸν πέπλον μου, Γισμόνδη. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην καθαρωτέρου ἀέρος... Σεῖς αἱ ἄλλαι μέinate ἐδῶ. Ἡ Γισμόνδη μόνη θὰ με συνοδεύσῃ εἰς τὸν κῆπον.

Ἡ Γισμόνδη ἔσπευσε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν· ἀγνοοῦσα δὲ τί ἔπραττεν, ἔλαβεν αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν πέπλον, ὃν ἔφερεν ἡ Ἰόλη ὅτε ἐγνώσθη εἰς τὴν Αὐλὴν ὁ θάνατος τοῦ ἐξαδέλφου τῆς Κορραδίνου, καὶ προσήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὴν ἡγεμονίδα χωρὶς νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

Εἶδεν αὐτὸν ἡ Ἰόλη καὶ ἐμειδίασε μελαγχολικῶς. Εἶτα θλιβούσα ἐλαφρῶς τὸν βραχίονα τῆς Γισμόνδης εἶπεν αὐτῇ:

— Δέχομαι τὸν οἰωνόν, ἐρχόμενον ἀπὸ τῆς ἐκλεκτῆς τῆς καρδίας μου.

Καὶ λαβούσα, τὸν πέπλον ἐκαλύφθη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τοὺς βασιλικούς κήπους.

Ἡ Γισμόνδη, ὑψώσασα τοὺς ὀφθαλμούς, ἐνόησε τὸ λάθος τῆς· ἔβαλεν ὑπόκωπον κρυγὴν καὶ ἡκολούθησε τὴν δεσποινάν της, ἀπομᾶσσουσα τοὺς δακρυόεντας ὀφθαλμούς της διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρός.

Δὲν εἶχον ἔτι ἀπομακρυνθῇ ἔικοσι βήματα τῆς θύρας, καὶ αἱ δεσποινίδες ἀποβαλοῦσαι τὸ προσωπεῖον τῆς θλίψεως, ἔτρεχον γηθοσύνως ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἀνταλλάσσουσαι φαιδρὸς λόγους.

Ἡ Ἀδελασία τοῦ Ἀνσαλῶνος, νεανὺς κομφοτάτη, ἀλλὰ κούφη, λαβούσα ἐκ τοῦ βραχίονος τὴν Ἰζόλδαν Καβέλλαν, εἶπεν αὐτῇ μειδιῶσα:

— Τῇ ἀληθείᾳ, Ἰζόλδα, ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν ἔκλαυσα ὅσον σήμερον, οὐδὲ ὅτε ἡ θεὰ μου κόμητσα Σερέννα, αἰωνία αὐτῆς ἡ μνήμη, κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος, με ἐτοποθετοῦσεν, ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Καμπομπάσσο, παρὰ τὴν ἐστίαν τῶν προγόνων της.

— Ὡ! καὶ ἐγώ, ἀπήντησεν ἡ Ἰζόλδα, αἰσθάνομαι ὅτι τὰ δάκρυα με ἀνακουφίζουν. Δὲν εἶναι ἀπόδειξις τρυφερᾶς καρδίας; Ὅ,τι εἶναι ὠραῖον διὰ τὴν ψυχὴν, πρέπει νὰ ἦναι καὶ διὰ τὸ σῶμα.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, κατέλιπε τὸν βραχίονα τῆς Ἀδελασίας καὶ λαβούσα ἀργυροῦν καθρέπτην ἤρχισε νὰ παρατηρῇ πεφροντισμένως ἐν αὐτῷ τὸ πρόσωπόν της.

— Θεέ μου! τιμώρησέ την (βλέπουσα αὐτὴν ὀπισθεν καὶ κινούσα τὴν κεφαλὴν, εἶπεν ἡ Ματθίλδη Ἀρένα, ἀρχαία δεσποινὴς τῆς τιμῆς). Ἀφοῦ ὁ πλέον ὀκνηρὸς ραψωδὸς ὅσων ἦλθον ποτὲ εἰς τὴν αὐλὴν, ἔφαλεν ὅτι πρὸς τὰ δακρυσμένα ὀμματα τῆς δὲν ὑπάρχει τι ἄξιον νὰ συγκριθῇ, οὔτε εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε εἰς τὴν γῆν, πιστεύω ὅτι διὰ νὰ τὰ κάμῃ νὰ δακρυσουν, ἂν ὄχι ἄλλο, θὰ τὰ ἐκάπνιζε μεθεῖφα.

— Καὶ πρέπει νὰ εἰξεύρετε, — ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ἰσχνή τις, ὑψηλὴ καὶ δύσμορφος, καλουμένη Ἀνδολίνα Βενιγκάζα — ὅτι τότε ἡ Ἰζόλδα ἔκλαιε, καὶ ὅταν ἀκόμη εἶχεν ὀρεξιν νὰ γελάσῃ. Τὴν δὲ αἰτίαν τὴν εἰξεύρει ὁ σαρκηνὸς ἰατρός Σιδι-Ἀβδαλλάχ, ὁ ὁποῖος ἐθεράπευσεν αὐτῆς τὸ συρίγγιον.

— Ἀνδολίνα, αὐτὰ εἶναι πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ τὰ κρύβῃ καμμία πολὺν καιρὸν ἀπὸ φίλας της, ὡς εἰμεθα ἡμεῖς. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ θυμώσω μαζί σας, εἶπε μειδιῶσα ἡ Ἀδελασία, ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ ἐνθυμηθῆτε, Ματθίλδη, τὸ ἔσχατο τοῦ ραψωδοῦ· ἀξίζει τώρα νὰ τὸ μάθῃ τις ὅλον.

— Δὲν τὸ εἰξεύρω, ἀπήντησεν ἡ Ματθίλδη. Δὲν συνειθίζω νὰ κοπιᾶζω τὸν νοῦν ἐνθυμουμένη τὸσφ ἀθλίους στίχους, ὅσφ ἦσαν οἱ τοῦ ραψωδοῦ, καὶ ὅμως ἄς δοκιμάσω.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἔθετο τὸν δείκτην ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ὡς θέλουσα νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὴν μνήμην της ὅλην τὴν ψυχὴν της.

Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ πλέον ἢ πεντάκις ἤρχισε καὶ ἔπαυσε,

— Ἄ! εἶπε, τὸ εὔρον, ἰδοὺ αὐτό:

Λάμπουνε ὅλα σιωπῇ 'ς τὸν οὐρανὸ τ' ἄστ' ἐρία, Μὲ λάμψι ὅπου τῆς καρδίας τὰ φυλλοκάρδια 'γγίλει. Μὰ ἡ λάμψι τῶν ματιῶνέ σου περισσότερο φωτίζει... Τὰ μάτια σου δὲν ἔχουνε 'ς τὸν κόσμον ἄλλα τέρια...

Ὅταν τὰ βλέπῃ δάκρυα ὁ ψάλτης γεμισμένα,
Ποῦ θρόνος γὰρ τὸν ἔρωτα εἶναι προσωριμένα,
Ἄς λάμπουνε ὅσο θέλουνε ἰς τὸν οὐρανὸ τ' ἄστέρια,
Τὰ μάτια σου δὲν ἔχουνε ἰς τὴ λάμψι ἄλλα τέρια.

Ἡ Ἰζόλδα, ἥτις, ἀπησχολημένη εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὸ πρόσωπόν της, δὲν εἶχε προσέξῃ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἰς τοὺς λόγους, οὓς εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ἐψιθύριζον, μόλις συνῆλθεν ἀπὸ τῆς ματαιοσχολίας της, ἤκουσε τοὺς τελευταίους στίχους καὶ ἀμέσως ὑπώπτευσεν ὅτι τὴν ἐνέπαιζον, ὅθεν, πλησιάζασα εἰς τὴν Ματθίλδην μετὰ μειδιάματος, ὅπερ δὲν ἀπέκρυπτε τὸ πείσμα της, εἶπεν αὐτῇ:

— Δέσποινα, νὰ ἔχετε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ εἴχετε τὴν τύχην νὰ ἀκούσετε τοὺς ραψωδούς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, λαβετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ εἰπῇτε, ἂν εἶχον τὴν ἀξίαν τῶν σημερινῶν.

— Εἶμαι βεβασία, ἀπήντησε πειραχθεῖσα ἡ Ματθίλδη, καίτοι ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας μου δὲν ἠδυνήθην νὰ τοὺς ἀκούσω, ὅτι οἱ νέοι ραψωδοὶ εἶναι τόσῳ ὑποδεέστεροι τῶν παλαιῶν, ἐν τῇ φαιδρᾷ τέχνῃ, ὅσῳ αἱ νέαι δεσποινίδες εἶναι ὑπέρτεροι τῶν παλαιῶν κατὰ τὴν ἀγένειαν.

— Καὶ σεῖς εἰσθε ἡ ζῶσα ἀπόδειξις τῆς διαφορᾶς ταύτης, Ματθίλδη, ἀπήντησεν ἡ Ἰζόλδα.

Ἦθελε δὲ προσθήσῃ καὶ ἄλλα, ἀλλ' ἡ Ἀδελασία, φοβηθεῖσα μὴ ἔλθωσιν εἰς χυνοδοὺς λόγους, ἔκοψε τὴν ὁμιλίαν εἰποῦσα:

— Καὶ ἡ πτωχὴ Γισμόνδη! — καὶ ἐστέναξε. — Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὡραῖαν ἀνταμοιβὴν λαμβάνει διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἀφοσίωσιν.

— Οὐδέποτε ἤρμωσε τόσῳ καλῶς κόσμημα εἰς νύμφην, ὅσῳ εἰς αὐτὴν ἡ ἐπίπληξις τῆς Ἰόλης, προσέθετο ἡ Ματθίλδη, ἥτις φαίνεται νύχαριστήθη εὐροῦσα ἄλλο ἀντικείμενον, ὅπως ἀποτρέψῃ τὴν προσοχὴν ἀπὸ περιστάσεων σχετιζομένων πρὸς τὴν ἡλικίαν της.

— Ἦθέλησε νὰ βασιλεύσῃ μόνη ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἡμετέρας δεσποίνης, εἶπεν ἡ Ἀδελασία ἡθέλησε νὰ καταβάλῃ τὰς ἄλλας, ὅπως μείνῃ αὐτὴ πρώτη, διότι καίτοι φαίνεται μετριόρρων, πιστεύσατέ μοι, εἶναι ὑπερήφανος ὅσον ὁ ἄγγελος τοῦ σκότους. Ἐτίναξε τὸ δένδρον, τώρα ἄς φάγῃ τὸν ἀπ' αὐτοῦ πεσόντα καρπὸν.

— Παναγία Παρθένε! εἶπεν ἡ Ἰζόλδα. Ἄν ἦναι ὑπερήφανος, πιστεύω ὅτι ἡ ὑπερηφανία αὐτῆς ἰσοῦται πρὸς τὴν κουφότητά της. Ἄν προτείνετε εἰς αὐτὴν νὰ κάμῃ κατὶ τι, σὰς ἀπαντᾷ: «Νὰ ἐρωτήσω τὴν Ἰόλην. . .» Ἄν τὴν ἐρωτήσετε διατί εἶναι λυπημένη, σὰς λέγει: «Διότι εἶναι καὶ ἡ Ἰόλη. . .» ἡ Ἰόλη καὶ πάντοτε ἡ Ἰόλη. . . προσποιουμένη οὕτω ὅτι τὴν θεωρεῖ ὡς ἀδελφὴν καὶ φίλην, καὶ οὐχὶ ὡς δεσποιναν καὶ ἡγεμονίδα.

— Τὸ ψάρι βρωμᾷ ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀπήντησεν ἡ Ἀδελασία. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ τὸ ὑποφέρω, πῶς αὐτὴν ἐξέλεξεν ὡς

εὐνοομένην της ἡ ἡμετέρα δεσποῖνα. Ὁ Θεὸς νὰ με φυλάξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κακολογήσω τοιαύτην φίλην μου, ὡς εἶναι ἡ Γισμόνδη. Ἀλλ' ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, τὴν θεωρῶ ὡς τὴν ἀνοστωτέραν δεσποινίδα τοῦ βασιλείου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ αἶμα, πιστεύω ὅτι τὸ ἰδικόν μας ἀξίζει, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὅσον καὶ τὸ ἰδικόν της. Τί λέγετε, Ματθίλδη;

— Ἀγία Ἀγαθή! . . . Τί λέγετε Ἀδελασία; Ἦκουσα χιλιάκις τὸν πάππον μου, μαρκήσιον Πέτρον Κορράδον, ὁ Θεὸς νὰ ἔχῃ τὴν ψυχὴν του, λέγοντα ὅτι ἡ οἰκογένεια τῆς Γισμόνδης καταγεται ἐκ τοῦ νόθου κλάδου τοῦ Νορμανδικοῦ οἴκου, ἥτοι, ἂν δὲν σφάλλω, ἀπὸ τῆς Κλημεντίας κομήσεως τοῦ Κατανζήρου, νόθου θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ρογήρου, καὶ — ἄς ἔχῃ ἡ ἀλήθεια τὸν τόπον της — καίτοι καυχᾶται ὅτι φέρει τὸ νορμανδικὸν στέμμα, δύνασθε νὰ πικρατηρήσετε ὅτι αἱ ἐν τῷ χρυσῷ πεδίῳ ἐρυθραὶ ταινίαι διακόπτονται ὑπὸ τοῦ χωρίσματος τῆς νοθείας. . . Ἀλλὰ τὸ ἰδικόν μας, Ἀδελασία. . . Ἀλλὰ τὸ ἰδικόν μου, Ἀδελασία. . . Ἀ! τὸ ἰδικόν μου εἶναι καθαρὸν, ὅσον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως. . . Οἱ ἐκ τῆς Σικελίας πρόγονοί μου μετέδωκαν εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν τῷ στέμμα τοῦ ἀργυροῦ ὄρους καὶ τοῦ χρυσοῦ λέοντος ἐν κυανῷ πεδίῳ, ἔνδοξον, ὡς ἔλαβον καὶ ἐκεῖνοι αὐτὸ παρὰ τῶν προγόνων τῆς Ἀραγωνίας. . . διότι πρέπει νὰ εἰδεύρετε, Ἀδελασία, ὅτι ἡ οἰκογένεια Ἀρένα καταγεται ἐξ Ἀραγωνίας.

Ταῦτα πάντα εἶπεν ἡ Ματθίλδη μετὰ ζωηρότητος. Ἐν τῷ θερμῷ δὲ πόθῳ, ὃν εἶχε νὰ δῇ τὸς ἄλλους καὶ ν' ἀνυψώσῃ ἐκυτὴν, ἐλησμονήσεν ὅτι ὁ μαρκήσιος Κορράδος, ὁ πάππος της, εἶχεν ἀποθάνῃ πρὸ τριακονταετίας, ὡς ἐπιστοποῖε τὸ ἐν τῷ καθ' ἑρμῇ ναφ τοῦ Πανόρμου μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ μνημεῖον.

Καὶ τότε αἱ ἐπιπόλαιοι ἐκεῖναι, ἐγκαταλιποῦσαι τὴν περὶ Γισμόνδης ὁμιλίαν, ἤρχισαν νὰ διαλέγωνται ζωηρῶς περὶ μελαινοῦν ταινιῶν ἐν ἀργυρῷ πεδίῳ καὶ περὶ χωρίσματος ἀργυρῶν ἐν μέλανι πεδίῳ καὶ περὶ ἀναρριχόμενων λεόντων καὶ περὶ θυρεῶν καὶ ράθρων καὶ στεμμάτων. Ἡ δὲ Ματθίλδη, ὡς ἡ μᾶλλον ἐνήμερος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῶν οἰκισμῶν, ἐξέπληξε τὰς συντρόφους της ἐξημερεύσασα τὰ οἰκόσημα τοῦ Βονακόλτα, φέροντα ἐρυθρὰν ταινίαν καὶ μέλαιναν κεφαλὴν χοίρου, ἔχοντος εἰς τὸ ρύγχος ἐρυθρὸν σταυρὸν ἐν ἀργυρῷ πεδίῳ.

Μόλις δ' ἐπέρανεν ἡ Ματθίλδη τὴν ἐρμηνείαν της, καὶ πᾶσαι αἱ σύντροφοί της περιεκύκλωσαν αὐτὴν, τόσον ἤρρεσαν αὐταῖς ἡ ὁμιλία της, καὶ τὴν παρεκάλουν νὰ διηγήθῃ παλαιὰν τινα ἱστορίαν.

Ἡ Ματθίλδη, ἀρῶν ἐπὶ μακρὸν προσποιήθη ὅτι δὲν ἤθελεν, ἐπὶ τέλους ἐφάνη ἐνδοῦσα εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν καὶ ἤρξατο λέγουσα:

— Καὶ τί! νομίζετε ὅτι ἔχω εἰς τὰς φλέβας μου ἱστορίας ἀντὶ αἵματος; Νομίζω ὅτι σὰς ἔχω διηγηθῇ ἄχρι τοῦδε πλείους τῶν χιλίων, καὶ ὅμως ἡ δίψα σὰς

αὐξάνει καθ' ὅσον σὰς προσφέρω νὰ πίνετε. Τί νὰ κάμω λοιπόν; Νὰ ἐπαναλάβω τὰς παλαιάς; θὰ σὰς ἐπροξένουν ἀνδιάν, θὰ ἀνδιάζον δὲ καὶ ἐγώ. Νὰ σὰς διηγηθῶ νέας; δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον, ἀφοῦ σὰς διηγήθην τόσας. Ἀλλ' ὅμως, καὶ τοῦτο εἰποῦσα, ἔλαβε στάσιν ἀξιοπρεπῆ, ἔχουσα πεποιθήσιν εἰς τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων σας, ὡραῖόν μου καὶ κομψότατον ἀκροατήριον, δὲν δισταζῶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ πέλαγος, βεβαία ὅτι ἡ ἀγαθότης τῶν ἀστέρων σας θὰ μοῦ δεῖξῃ τὸν λιμένα, ὅπου δύναται νὰ καταφύγῃ τὸ ἀσθενὲς ἀκάτιον τοῦ νοός μου.

Μετὰ τὸ προοίμιον τοῦτο, ὅπερ ἐξεληφθῇ ὡς ἀριστούργημα εὐγλωττίας, ἡ Ματθίλδη ἔστη ἐπὶ τινας στιγμὰς σκεπτική. Εἶτα δὲ, ἀφοῦ παρετήρησε περὶ αὐτὴν, ἤρξατο λέγουσα:

— Πρέπει νὰ εἰδεύρητε, προσφιλεῖς μοι δεσποινίδες, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἐβασίλευεν ἐν Ρώμῃ ὁ Ἀμνράς Ἀύρηλιανός, καταδιώκων αὐστηρῶς τοὺς χριστιανούς, Σολίνος τις ἑπαρχος διώκει ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τὴν Σικελίαν, διαμένων ἐν τῇ Χρυσῇ Κόγχῃ, τῷ ὡραίῳ Πανόρμῳ, τῇ ὡραιοτάτῃ καὶ ὀλβιωτάτῃ τῶν τῆς νήσου πόλεων. Ὁ ἑπαρχος οὗτος, μηδὲν διαφέρων τοῦ θηριώδους κυρίου του, ἀπεναντίας — ὡς συμβαίνει καθ' ἐκάστην εἰς τοὺς ὑπηρέτας — βαδίζων ἀκριβῶς ἐπὶ τὰ ἴχνη του, δι' ἄλλεπαλλήλων ἀρπαγῶν καὶ ἀγρίων μαρτυρίων, ἐπέσπευσε τὴν ὥραν τῆς ἐκδικήσεως τοῦ Θεοῦ, ἥτις καίτοι φαίνεται ἐρχομένη βραδέως — διότι ἡ εὐσπλαγχνία αὐτοῦ εὐδοκεῖ νὰ δίδῃ καὶ ῥὸν εἰς τὸν ἀμαρτωλὸν ἵνα μετανοήσῃ — ἐρχεται ὅμως ἀπροσδόκητος καὶ φοβερά. Ἐσπέραν τινὰ λοιπὸν ὁ θηριώδης Σολίνος ἐκάθητο ἐν τινι τῶν στοῶν τοῦ μεγάρου του καὶ ἔβλεπε τὸν δύνοντα ἥλιον. Πληθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν περὶ αὐτὸν ἦδον καὶ ἐμουσοῦργουν πίνοντες ἀφρόνως οἶνους πολυτιμωτάτους, οὓς εἶχε παραθέσῃ αὐτοῖς. Αἰφνης, ἐγερεθὲς κάτωχρος, ἔλαβεν ἐκ τοῦ βραχίονος ἑνα τῶν ἀκολουθῶν του, ἰστάμενον παρ' αὐτόν, καὶ εἶπε:

— Βλέπεις, Λαμπρίδιε, τὴν τελευταίαν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου; εἶναι τὴν ἐσπέραν ταύτην αἱματόχρους. Ὁ Ἀλλὰχ καὶ ὁ Προφήτης αὐτοῦ νὰ μὰς φυλάξουν· ἀλλ' ἡ ἀκτὶς αὕτη, ἀντὶ ἀποχαιρετισμοῦ, φαίνεται κατάρα. . . κῦττάξε καλὰ. . . μετὰ προσοχῆς. . . ἐχάθη. . . δὲν ὠμίλησε. . . ἀλλὰ φωνή τις, ἡ ὁποία δὲν εἰσῆλθε διὰ τῶν ὧτων, εἶπεν εἰς τὴν καρδίαν μου ὅτι δὲν θὰ ἴδω πλέον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. — Ἐνῷ δὲ ὁ ἀθλιος ἐκεῖνος, πιεζόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεως, ἐλάλει οὕτως καὶ ἐψιθύριζε κακούργους εὐχάς, ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἐβυθίσθη μέγα μέρος τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐκ τοῦ γενομένου χάσματος ἀνυψώθη πυκνότατος καὶ δυσωδέστατος καπνός, ὅστις βαθμηδὸν ἀραιούμενος ἄφισε νὰ φανῇ τέρας τι, τὸ ὁποῖον ὁ ὄχλος ὠνόμασεν ἀκολούθως *Μέγαν Διάβολον* τῆς Σικελίας. Τὸ τέρας ἐκεῖνο εἶχεν ὕψος ἐξ σπιθαμῶν, τὴν κεφαλὴν ὅλως φαλακράν, καὶ μόνον ὀπίσω εἰς τὸν αὐχένα ὀλίγας ἀ-

γρίας τρίχας. Είχεν ἐπὶ τοῦ μετώπου δύο κέρατα συνεστραμμένα, ὡς τὰ τῶν κριῶν. Ἐκ τῶν δύο αὐτοῦ χειρῶν: ἡ μία ἦτο μακροτάτη, κατερχομένη κάτω τοῦ γόνατος· ἡ δὲ ἄλλη βραχυτάτη, μόλις εἰς τὴν πλευρὰν φθάνουσα. Αἱ παλάμαι τοῦ ὁμοιάζον πρὸς πόδας ἄρκτου. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἦτο πλατεῖα, ὅσον καὶ οἱ ὠμοὶ του, αἵτινες ἦσαν στιλπνοί, ὡς καθρέπτει. Τὸ πρόσωπόν του ὁμοιάζε πρὸς ἀνθρώπινον, ἀλλ' εἶχεν ἓνα μόνον ὀφθαλμὸν καὶ ἓνα ῥῶθωνα. Ἀπὸ ὁσφύος ἄχρι ποδῶν ἦτο κεκαλυμμένον. Ἐκάθητο δὲ ἐν ἀμάξῃ τετρατρόχῃ, συρομένη ὑπὸ δύο ἀγρίων λεόντων καὶ ὠθουμένη ὑπὸ δύο ἄρκτων. Τὸ φοβερόν τοῦτο τέρας ἤρξατο περιερχόμενον ἡσύχως τὴν πόλιν, σκορπίζον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ φλόγας, καὶ τόσον ἐπροξένησε φόβον, ὥστε πολλαὶ γυναῖκες ἀπέβηλόν, καὶ ἄλλαι ἔπεσον ἡμιθανεῖς. Πάντες δέ, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, κατέφρουγον εἰς τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων, ζητοῦντες συγχώρησιν διὰ κατηραμένων δεήσεων. Ταῦτα ὁμῶς μὴ βλέπον τὸ τέρας, καὶ ἀδιαφοροῦν, ἀφοῦ περιῆλθεν ἄπασαν τὴν πόλιν, ἔφθασεν εἰς τὰς θύρας τοῦ μεγάρου τοῦ Σολίνου, ὅπου, ἀφοῦ ἔκρυψε τὸ οὖς τοῦ ἐνὸς τῶν λεόντων, ἔγραψε διὰ τοῦ αἵματος ἐπὶ τινος τοίχου: Θ. Ο. Θ. Α. Ζ. Α. Μνηδὸς δὲ τῶν σοφῶν γινώσκοντος νὰ ἐξηγήσῃ τὰ γράμματα ταῦτα, γυνὴ τις, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχον ἰδῆ, προσελθούσα εἶπεν ὅτι ἦτο ἱκανὴ νὰ τὰ ἐξηγήσῃ αὐτή, ἂν ὁ Σολίνος εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὴν ἀκούσῃ. Ὁ Σολίνος, καίτοι ἔτρεμε σύσσωμος, τὴν παρεκάλεσε μάλιστα νὰ εἰπῇ αὐτῇ τὴν ἔννοιαν τῶν γραμμάτων ἐκείνων. Τότε ἡ γυνὴ εἶπεν:

— Ὁ Ἀζαήλ! ἴσταται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, διότι τὰ γράμματα σημαίνουν: Θάνατος οὐ θάνατος, ἀρχὴ ζωῆς ἄλλου. Ἀφοῦ δὲ ὁ οὐρανὸς ἦναι διὰ σὲ κεκλεισμένος, σὲ συμβουλεύω νὰ ἀπελπισθῇς καὶ νὰ ἀποθάνῃς.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἔβαλεν ὀξύτατον γέλωτα καὶ ἐγένετο ἄφαντος.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΑΔΟΛΦΟΥ ΒΕΛΩ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΕΜΜΑ

[Συνέχεια]

Καὶ πλησιάζουσα ἐκ νέου τὴν Ἀλίκη:

— Ἐὰν εἶχον τὸ θάρρος, ἀγαπητή μου, τῇ εἶπε, θὰ σ' ἐπιπλήττομεν σφοδρότατα.

Ἡ Ἀλίκη, στραφεῖσα, ἀπεκρίθη μετ' ἀθωότητος:

— Νὰ μ' ἐπιπλήξετε; ἀλλὰ διὰ ποίαν αἰτίαν;

— Δὲν ἀρμύζει εἰς νεάνιδα νὰ ἐνασχολῇται τόσον διὰ τοὺς γείτονάς της. Ἡ

1. Ἀζαήλ, ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς.

περιέργεια αὕτη δύναται ν' ἀποβῇ ἐπικίνδυνος.

— Ἐπικίνδυνος; εἶπεν ἡ Ἀλίκη μετ' ἐκπλήξεως.

— Βεβαίως, εἶπεν ἡ Ἐμμα, διότι πιθανὸν νὰ προχωρήσῃ καὶ περαιτέρω καὶ μεγάλως θὰ ὑποφέρῃς· διότι ἐκεῖνος δὲν φροντίζει παντελῶς δι' ἐσέ· πρῶτον δὲν σε γνωρίζει καὶ.

— Ἀλλὰ μὲ γνωρίζει! ἐπανελάθεν ἡ Ἀλίκη μετὰ ζωρότητος.

— Δὲν σκέπτεται ὁμῶς δι' ἐσέ.

— Ἀπ' ἐναντίας! . . .

Καὶ ὅπως συγκεχυμένη ἡ Ἀλίκη ἐσιώπησεν, ἀφοῦ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας. Βεβαίως ἡ συνειδήσις της δὲν τὴν ἔτυπεν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε συνεστέλλετο δι' ὅσα εἶχεν εἰπεῖ.

— Πῶς τὸ ἤξεύρεις; ἠρώτησεν ἡ Ἐμμα, ἐπιμένουσα εἰς τὴν μεγάλως ἐνδιαφέρουσαν ταύτην συνδιάλεξιν.

Ἡ Ἀλίκη ἐσιώπη.

— Δὲν σοὶ ὠμίλησε ποτέ; . . . Μήπως σοὺ ἔγραψε;

Καὶ παρετήρει τὴν Ἀλίκην, ἥτις ἤρχιζεν ἐκ νέου δισταζούσα, καὶ δὲν ἐτόλμα ν' ἀπαντήσῃ.

— Ἡ σιωπὴ σου, ἀγαπητόν μου τέκνον, μὰς ἐμβάλλει εἰς πολλὰς ἀνησυχίας, τῇ εἶπεν ἡ κυρία Φρουασὺ μετὰ γλυκύτητος. Μήπως κρύπτεις κανὲν μυστικόν; . . . Ἐλαβες ἐπιστολὰς ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Ρίβες; Τίνι τρόπῳ περιῆλθον εἰς χεῖράς σου; Εἰπέ μὰς ἐλευθέρως τὰ πάντα.

Καὶ ὁμιλοῦσα ἡ κόμησσα εἶχε λάβῃ τὰς χεῖρας τῆς Ἀλίκης καὶ προσηλώσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτῆς.

— Τὰς ἐπιστολὰς εὗρον εἰς τὴν σκιάδα τοῦ κήπου μας, ἀπήντησεν ἡ Ἀλίκη τόσον χαμηλοφώνως, ὥστε μόνον ἡ κόμησσα ἤκουσε τοῦτο.

— Καὶ τὰς ἀνέγνωσας; ἠρώτησεν ἡ κυρία Φρουασὺ μετὰ τρεμούσης φωνῆς.

— Ἀνέγνωσα τὴν πρώτην, ἡγνούουν πόθεν προήρχετο, ἀλλὰ μοὶ ἐφάνη τόσον καλὴ, ὥστε ἀνέγνωσα καὶ τὰς λοιπὰς.

— Καὶ σοὺ γράφει ὅτι πάντοτε σκέπτεται δι' ἐσέ;

Ἡ Ἀλίκη ἐνευσεν κάτω.

— Ἀ! ἔπραξες κακίστα νὰ μὰς ἀποκρύψῃς πάντα ταῦτα! ἀνέκραξεν ἡ κόμησσα.

Καὶ ἀφῆσασα τὰς χεῖρας τῆς Ἀλίκης, ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντροῦ. Τότε τὰ δάκρυα τῆς νέας, τὰ ὅποια εἶχον κρατηθῇ καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ὀδυνηρὰν ἐξέτασιν, ἔρρευσαν ἀφθόνως. Ἐπλησίασε τὴν κυρίαν Φρουασὺ, καὶ λαμβάνουσα τὰς χεῖράς της:

— ὦ! ἀγαπητή μου κυρία, τῇ εἶπε δακρυρροοῦσα, φανῆτε ἐπιεικὲς πρὸς ἐμέ. Ἐὰν δύνασθε νὰ ἐννοήσητε πόσον μία νέα ὀρφανὴ καθίσταται εὐτυχής, γνωρίζουσα ὅτι σκέπτεται τις καὶ φροντίζει δι' αὐτήν, ἡθέλατε δικαιολογήσει τὴν διαγωγὴν μου. Δὲν εἶνε μόνη τότε εἰς τὸν κόσμον, ὅταν ἀγαπᾶται. Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι εἶμαι μίᾳ δυστυχὲς ἐγκαταλελειμμένη!

— Ἀλίκη! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Ὤβρῦ,

μετ' ἐπιπλήξεως προσπαθοῦσα νὰ κρύψῃ τὴν νέαν ἀπὸ τὴν κυρίαν Φρουασὺ, ἥς ἡ συγκίνησις ὅλοεν ἠῤῥαεν. ὦ! ὑπῆρξατε εὐνοεῖαι ἀμφοτέραι δι' ἐμέ, ἐπανελάθεν ἡ Ἀλίκη, ὅπως ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐπιπλήξιν τῆς κυρίας Ὤβρῦ, σὰς εἶμαι λίαν εὐγνώμων, καὶ οὐδέποτε θέλω λησμονήσει ὅσα ἐπράξατε δι' ἐμέ. Ἀλλ' ὅσον γλυκεῖς καὶ ἂν ᾖ οἱ ἀσπασμοὶ σας, ἀδύνατον ν' ἀντικαταστήσωσιν ἐκείνους τῆς μητρός.

Ἡ Ἀλίκη ἤθελε νὰ ζητήσῃ συγγνώμην, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁμιλοῦσα οὕτω κατέφερε νέον τραῦμα εἰς τὴν Ἐμμαν, καὶ τραῦμα φοβερόν. Ἐννοήσασα ὁμῶς ὅτι διὰ τῶν λέξεών της, ἐλύπησε τὴν κόμησσαν, ἐκάθησε πλησίον της καὶ ἐξηκολούθησε.

— Συγγνώμην, διότι αἱ λέξεις μου σὰς ἐλύπησαν, προσφίλης μου κυρία. ἀλλὰ σήμερον ἐπεκαλέσθητε τὴν εἰλικρινειάν μου. ὦ! εἰν εἶχον μητέρα, πόσον θὰ τὴν ἠγάπων! . . . Πόσον θὰ τὴν ἐλάτρευον! . . . Περί οὐδενὸς ἄλλου θὰ ἐφρόντιζον. Ἡ παρούσα τοῦ κυρίου Ρίβες οὐδεμίαν ἐντύπωσιν θὰ μοὶ ἔκαμνε. Ἀλλῃ ἀγάπη δὲν θὰ εὗρισκε θέσιν ἐν τῇ καρδίᾳ μου!

Ἡ Ἐμμα δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπομείνῃ περὶ σότερον. Ἀπεσπᾶσθη ἀμέσως ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς Ἀλίκης, ἡγέθη ἀποτόμως, καὶ μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, διηυθύνθη πρὸς τὸν κήπον. Ἡ κ. Ὤβρῦ, ὡσαύτως συγκινηθεῖσα, προσεπάθησε νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὴν νεάνιδα τὴν ἀπότομον ταύτην ἀναχώρησιν τῆς Ἐμμας. Τὴν ἀπέδωκεν εἰς τὴν νευρικὴν κατὰστασιν της, καὶ ἐξῆλθεν ὅπως τὴν συναντήσῃ.

Ἐν ᾧ ἡ Ἀλίκη ἐκάθητο μόνη εἰς τὴν αἵθουσαν, αἱ δύο γυναῖκες συνδιελέγοντο ἐπὶ πολὺ εἰς τὸν κήπον. Ἀνησυχούν μετὰ γὰρ δι' ὅσα ἤκουσαν πρὸ μικροῦ παρὰ τῆς Ἀλίκης· ἐσκέπτοντο δὲ διὰ τίνων μέσων ἠδύναντο νὰ νικήσωσι τὰ αἰσθήματα, αἵτινα ἐνάγνοια των καὶ μὲ ὅλην τὴν ἐπιβλεψίν των, εἶχον πολιορκήσει—δὲν ἀμφέβαλλον πλέον περὶ τούτου—τὴν καρδίαν τῆς προστατευομένης των. Δὲν ἐφαντάζοντο τὰς δυσχερείας, αἵτινες ἠδύναντο νὰ παρουσιασθῶσιν. Ἐκάστη αὐτῶν ἐζήσεν, ἡγάπησεν, ὑπέφερε, καὶ ἡ πείρα τὰς ἐδίδαξεν, ὅτι δὲν ἀποσπᾷ τις τόσον εὐκόλως ἐκ μιᾶς νέας, ἥς ἡ καρδία ἦτο ἀγνὴ μέχρι τοῦδε παντὸς αἰσθήματος, τὴν ἀνάμνησιν τοῦ πρώτου ἐρωτός της. Πολλὰ μέσα εὗρισκον, ἀλλ' οὐδὲν ἐθεώρουν κατὰλληλον. Τέλος ἐσκέφθησαν, ὅτι τὸ προτιμότερον ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει ἦτο ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς Ἀλίκης ἐκ Παρισίων. Ἀλλ' ἔκριναν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ τὴν προετοιμάσωσι πρὸς τοῦτο, ὅπως μὴ προσβάλλωσι τὸ πνεῦμα τῆς νεανίδος ἐπικίνδυνοι σκέψεις. Ὅθεν συνεφώνησαν νὰ ἐπανιδωθῶσι προσεχῶς καὶ νὰ ὁμιλήσωσιν ἐκ νέου περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἦτο σχεδὸν ἐβδόμη ἡ ὥρα, ὅτε ἡ κόμησσα ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς ἀμάξης της. Ἐπιθυμοῦσα δὲ ν' ἀφίχθῃ εἰς τὸ μέγαρόν της, πρὸ τοῦ γυμνασίου, ὅπως μὴ παρατηρηθῇ ἡ μακρὰ ἀπουσία της, διέταξε τὸν ἀμαξηλάτην νὰ σπεύσῃ. Καθ' ὅδον λυ-